

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 51/2023
07.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Максић, адвокат из ..., против туженог „Инфраструктура железнице Србије“ А.Д. за управљање јавном железничком инфраструктуром, из Београда, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2917/22 од 23.09.2022. године, у седници већа одржаној 07.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2917/22 од 23.09.2022. године, као изузетно дозвољеној ревизији.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2917/22 од 23.09.2022. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1159/2020 од 15.12.2021. године, тако што се усваја тужбени захтев тужиоца и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да исплати тужиоцу:

на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада укупан износ од 105.162,77 динара и то:

-за фебруар 2017. године, износ од 8.966,67 динара, са законском затезном каматом од 15.03.2017. године до исплате,

-за март 2017. године, износ од 8.966,67 динара, са законском затезном каматом од 13.04.2017. године до исплате,

-за април 2017. године износ од 8.107,59 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2017. године до исплате,

-за мај 2017. године, износ од 8.966,67 динара, са законском затезном каматом од 15.07.2017. године до исплате,

-за јун 2017. године, износ од 8.966,67 динара, са законском затезном каматом од 15.07.2017. године до исплате,

-за јул 2017. године, износ од 8.966,67 динара, са законском затезном каматом од 15.08.2017. године до исплате,

- за август 2017. године, износ од 8.966,67 динара, са законском затезном каматом од 15.09.2017. године до исплате,

- за септембар 2017. године, износ од 3.812,18 динара, са законском затезном каматом од 15. 10.2017. године до исплате,

- за октобар 2017. године, износ од 8.966,67 динара, са законском затезном каматом од 15.11.2017. године до исплате,

- за новембар 2017. године, износ од 8.966,67 динара, са законском затезном каматом од 15.12.2017. године до исплате,
- за децембар 2017. године, износ од 8.966,67 динара, са законском затезном каматом од 15.01.2018. године до исплате,
- за јануар 2018. године, износ од 3.576,30 динара, са законском затезном каматом од 15.02.2018. године до исплате, и
- за фебруар 2018. године, износ од 8.966,67 динара, са законском затезном каматом од 15.03.2018. године до исплате, и
на име неисплаћеног реграса за коришћење годишњег одмора укупан износ од 38.855,57 динара, и то:
- за фебруар 2017. године, износ од 2.988,89 динара, са законском затезном каматом од 15.03.2017. године до исплате,
- за март 2017. године износ од 2.988,89 динара, са законском затезном каматом од 13.04.2017. године до исплате,
- за април 2017. године, износ од 2.988,89 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2017. године до исплате,
- за мај 2017. године, износ од 2.988,89 динара, са законском затезном каматом од 15.06.2017. године до исплате,
- за јун 2017. године, износ од 2.988,89 динара, са законском затезном каматом од 15.07.2017. године до исплате,
- за јул 2017. године, износ од 2.988,89 динара, са законском затезном каматом од 15.08.2017. године до исплате,
- за август 2017. године, износ од 2.988,89 динара, са законском затезном каматом од 15.09.2017. године до исплате,
- за септембар 2017. године, износ од 2.988,89 динара, са законском затезном каматом од 15.10.2017. године до исплате,
- за октобар 2017. године, износ од 2.988,89 динара, са законском затезном каматом од 15.11.2017. године до исплате,
- за новембар 2017. године, износ од 2.988,89 динара, са законском затезном каматом од 15.12.2017. године до исплате,
- за децембар 2017. године, износ од 2.988,89 динара, са законском затезном каматом од 15.01.2018. године до исплате,
- за јануар 2018. године, износ од 2.988,89 динара, са законском затезном каматом од 15.02.2018. године до исплате,
- за фебруар 2018. године, износ од 2.988,89 динара, са законском затезном каматом од 15.03.2018. године до исплате,
све у року од 8 дана од дана пријема преписа ове пресуде, под претњом принудног извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да исплати тужиоцу на име трошкова парничног поступка укупан износ од 225.123,24 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа ове пресуде, под претњом принудног извршења, а у случају доцње, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2917/22 од 23.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1159/2020 од 15.12.2021. године, којом је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио, да се обавезе тужени да исплати тужиоцу на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада укупан износ од 105.162,77 динара, са законском затезном каматом на појединачно одређене новчане месечне износе (став

први изреке првостепене пресуде) и да се обавезе тужени да исплати тужиоцу на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора укупан износ од 38.855,57 динара, са законском затезном каматом на појединачно одређене новчане месечне износе (став други изреке првостепене пресуде) и одбио као неоснован захтев тужиоца да се обавезе тужени да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате (став трећи изреке првостепене пресуде). Ставом другим изреке побијане другостепене пресуде, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, као посебну, због погрешне примене материјалног права, на основу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је на основу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), оценио да је ревизија тужиоца изузетно дозвољена, ради уједначавања судске праксе, с обзиром на то да је у сличној чињенично-правној ситуацији изражен став о основаности тужбеног захтева, те одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код „Железнице Србије“ АД Београд, да би после статусних промена код „Железнице Србије“ АД Београд наставио да ради код туженог на основу анекса уговора о раду од 28.08.2015. године, закљученог са туженим као послодавцем. У утуженом периоду тужени као послодавац није запосленом исплаћивао износе накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Првостепени суд је на основу налаза и мишљења судског вештака утврдио да у утуженом периоду није мењала цена рада тужиоцу уважавајући његово присуство на раду, као и да зарада запосленог рачунајући од доношења анекса КУ за ЈП „Железнице Србије“ из 2006. године у односу на зараду коју је запослени остваривао код послодавца претходника, пре доношења наведеног Анекса такође није мењана и да за период од 01.02.2017. године до 28.02.2018. године трошкови на име накнаде за исхрану у току рада износе укупно 105.162,77 динара, а регреса за коришћење годишњег одмора износе укупно 38.855,57 динара. Тужилац је тужбени захтев определио у складу са појединачно одређеним месечним износима из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке у ком је обрачун утужених накнада трошкова извршен према одредбама Колективног уговора послодавца правног претходника туженог (из 1995. године).

Код овако утврђеног чињеничног стања, одбијен је тужбени захтев тужиоца, уз закључак нижестепених судова да у конкретном случају ни у посебним ни општим прописима не постоји основ за остваривање права тужиоца на накнаду утужених трошкова за наведени период, јер нема одговарајућег Колективног уговора по ком би то право могао да оствари.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом, а Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“ бр.

61/05), који се примењује од 01.01.2006. године предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене, према члану 121. истог закона и Правилника о садржају обрачуна зарада, односно накнада зарада („Службени гласник РС“ бр. 90/14 и 44/18) којим се прописује садржај обрачуна зараде, између осталог и износ накнаде трошкова који имају карактер зарада (топли оброк, регрес и др.) (члан 3. став. 1. тачка 7). Према томе, почев од 01.01.2006. године запосленима је дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада, као и за регрес за коришћење годишњег одмора, а послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде, могу уговорати мањи или већи износ регреса и тоглог obroка од оног који је предвиђен Општим Колективним уговором и Законом о раду, али само уколико је донета одлука којом је предвиђена висина тоглог obroка и регреса.

Одредбом члана 2. Анекса Колективног уговора „Железнице Србије“ АД („Службени Гласник Железнице Србије“, бр. 4/06) измењен је члан 57. Колективног уговора из 2002 године и одређено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, док је одредбама члана 5. овог Анекса, чланом 18. став 2. Анекса 7 Колективног уговора од 23.06.2014. године, као и чланом 57. став 2. Колективног уговора „Железнице Србије“ АД из 2015. године („Службени гласник Железнице Србије“, бр. 4/15), прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час.

Висина трошкова на име исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора мора бити конкретизована и одређена линеарно за све запослене, и ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленим у истом износу без обзира на стручну спрему, звање и радно место. Одређивање висине накнаде у номиналном износу је неопходно, јер у супротном она не би била иста за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити као правилно.

Одредбом члана 57. став 2. Колективног уговора за Железнице Србије („Службени гласник Железнице Србије“ број 4 од 24.03.2015. године) регулисано је да је у вредност једног радног часа из става 1. овог члана укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност једне дванаестине регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час. Према томе, како одредбом члана 57. Колективног уговора („Службени гласник Железнице Србије“ број 4/15), која је идентично регулисана и Анексом колективног уговора („Службени гласник Железнице Србије“ 4/06) није извршена конкретизација овог права у погледу одређивања висине тражених накнада, јер се кроз одређивање накнаде трошкова за исхрану и регреса у оквиру или кроз вредност једног радног часа не може утврдити у којим су износима признати запосленима.

Према налазу и мишљењу судског вештака у поступку је утврђена висина и доспеће за исплату неисплаћених накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за тужиоца појединачно по месецима са датумом доспелости за период од 01.02.2017. године до 28.02.2018. године у складу са параметрима који су предвиђени Колективним уговором послодавца претходника („Службени гласник РС“ бр. 37/95 и 7/00) и према истом у Колективном уговору послодавца претходника („Службени гласник РС“ 37/95 и 7/00) накнада за исхрану у току рада износи 25% од просечне

зараде у привреди Републике Србије месечно и регрес за коришћење годишњег одмора у висини просечне месечне зараде у привреди Републике Србије односно 1/12 месечно.

Према томе, Врховни суд налази да тужиоцу припадају трошкови на име исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за тражени период, имајући у виду да анекси колективног уговора из 2006. и 2014. године, и Колективни уговори из 2015. године не садрже конкретизацију висине ових накнада, те да тужиоцу припада накнада обрачуната према параметрима из ранијег Колективног уговора правног претходника туженог.

Из изнетих разлога, Врховни суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

Тужилац је успео у овом поступку па му на основу члана 153. и 154. ЗПП припада накнада трошкова овог поступка који су досуђени у границама опредељеног траженог и припадајућег и то на име састава тужбе у износу од 9.000,00 динара, два образложена поднеска у износу од по 9.000,00 динара, састава жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара, приступа на два одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара и три неодржана рочишта у износу од по 6.000,00 динара према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/20 ... 37/21) на име судских такси на тужбу, првостепену пресуду, жалбу и другостепену пресуду у износу од по 12.680,36 динара, судске таксе на ревизију у износу од 25.360,72 динара и судске таксе на пресуду по ревизији износ од 38.041,08 динара према Закону о судским таксама („Службени гласник РС“ бр 28/94 ... 95/18) и на име трошкова вештачења износ од 9.000,00 динара, укупно 225.123,24 динара, са законском затезном каматом.

Из изнетих разлога, Врховни суд је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић